

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาสันนกรรมกับชีวิตหลังความตาย

ผู้วิจัย : นายชนวัฒน์ พวงทะวาย

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระสุธีธรรมาวุธ (เทียบ สิริญาโณ/มัลย์), ผศ.ดร. ป.ธ. ๘, M.A., Ph.D.

: ดร.จุฑามาศ วาริแสงทิพย์, วท.บ., พธ.ม., พธ.ด.

วันสำเร็จการศึกษา : ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) เพื่อศึกษาอาสันนกรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ๒) เพื่อศึกษาชีวิตหลังความตายในทัศนะของพระพุทธศาสนาเถรวาท ๓) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาสันนกรรมกับชีวิตหลังความตาย

ผลการวิจัยพบว่า อาสันนกรรม มีลักษณะการแสดงออกเป็นสองลักษณะ คือ กรรมที่ระลึกได้ในเวลาใกล้เสียชีวิต หรือกรรมที่กระทำในเวลาใกล้เสียชีวิต ทั้งสองลักษณะตรงกับคำอธิบายในมหากัมมวิภังคสูตร

สภาวะของชีวิตหลังความตาย จำแนกเป็น ๒ ประเภท คือ ทุกคติภูมิ และสุคติภูมิ รวม ๓๑ ภูมิ ทุกคติภูมิ เป็นภูมิที่ไม่ดี มีแต่ความทุกข์ทรมาน ไร้ความเจริญ แบ่งเป็น ๔ ภูมิ คือ (๑) ตีรจณภูมิ (๒) อสุรกายภูมิ (๓) เปตติวิสัยภูมิ (๔) นิรยภูมิ ส่วนสุคติภูมิ เป็นภูมิที่มีความสุข ความเจริญ แบ่งเป็น ๓ ภูมิ คือ (๑) มนุสสภูมิ ๑ ชั้น (๒) เทวภูมิ ๖ ชั้น (๓) พรหมภูมิ ๒๐ ชั้น

ความสัมพันธ์ระหว่างอาสันนกรรมกับชีวิตหลังความตาย ในอารมณ์ของผู้ที่ใกล้จะถึงแก่ความตาย จะมีนิमित ๓ อย่าง คือ (๑) กรรมอารมณ์ (๒) กรรมนิมิตอารมณ์ (๓) คตินิมิตอารมณ์ อย่างใดอย่างหนึ่งปรากฏ และเป็นเครื่องหมายบ่งบอกภพชาติที่สัจวันนั้นจะไปปฏิสนธิในทุคติภูมิ หรือสุคติภูมิ ตามแต่อารมณ์นั้นๆ อารมณ์ที่ปรากฏนี้มาจากกรรมที่มีอำนาจมากที่ผู้นั้นได้กระทำไว้ หากว่าเป็นผู้ทำแต่กรรมชั่ว ตอนใกล้จะตายไม่สามารถระลึกถึงความดีได้ ก็จะไปเกิดในอบายภูมิ ๔ แต่การทำอาสันนกรรมที่เป็นฝ่ายกุศลให้เกิดขึ้น ระลึกถึงสิ่งที่ดีเป็นกุศลก่อนตาย ทำจิตใจไม่ให้เศร้าหมอง ก็จะสามารถนำไปสู่สุคติได้เช่นกัน

วิธีการทำให้กุศลอาสนันกรรมเกิดแก่บุคคลใดจะตาย ได้แก่ (๑) การสร้างศรัทธาต่อพระรัตนตรัย น้อมจิตระลึกเป็นอารมณ์ โดยญาติให้เขาพนมมือแล้วจัดกรวยดอกไม้ธูปเทียนใส่ในมือเพื่อนำไปเป็นเครื่องบูชา แล้วเตือนให้รำลึกถึงคุณพระรัตนตรัย โดยกล่าวคำว่า สัมมา อรหันต์ หรือ สัมมา สัมพุทโธ ให้นึกถึงพระอรหันต์ จะทำให้สัมนึกถึงความเจ็บป่วย จิตใจกลับมาผ่องใส (๒) การสมาทานรักษาศีล เมื่อเขามีจิตตั้งมั่น และมีเจตนาที่จะรักษาศีล จิตของเขาย่อมผ่องใส (๓) การฟังธรรม จะนิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรม หรือเปิดเสียงธรรมบรรยาย ทำให้เกิดสัมมาทิฐิ เมื่อมีจิตเลื่อมใสในคำสอน จนเกิดปัญญา จิตใจก็จะสงบ วิธีการเหล่านี้จึงเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้ใกล้จะตายจากไปอย่างสงบ มีจิตที่ผ่องใส สามารถปิดอบายภูมิในภพชาติหน้าได้